Halászati Lapok

A Haltermelők Országos Szövetsége
és Terméktanácsa információs és marketing hírlevele

A Magyar Mezőgazdaság melléklete

V. évfolyam

2004/ December

Új korszakot nyitottunk

Mindig nagy várakozás előzi meg a decembert a magyar halászok körében. Nem csupán azért, mert erre az időpontra lassan befejeződik az őszi nagy lehalászás, hanem mert a magyar étkezési szokások szerint decemberben fogy a legtöbb hal. A karácsonyi, ünnepi asztalról a legtöbb családban nem hiányozhat a hal, a ponty. Szerencsére változnak a szokások is, és év közben több hal fogy, mint a korábbi évtizedekben. És várakozással teli napok telnek azért is, mert decemberben már jut idő az összegzésre, a jövő évi tervezésre is. Sztanó János, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa elnöke az idei esztendőt úgy értékelte, hogy a magyar halászat, de az egész ország életében új korszak kezdődött. Ezzel a megállapítással egyet is érthetünk, ha a május elsejei uniós csatlakozásra gondolunk.

• Elnök úr, milyen hatással volt/van a halászság életére az uniós csatlakozás?

– Mint gazdálkodó szakember, az egyik legfontosabb kérdésnek azt tartom, hogy május elseje óta – amióta az Európai Unió rendes tagjai vagyunk – gyakorlatilag megszűntek a piacra jutást befolyásoló adminisztrációs intézkedések, s helyükbe a közösségtől átvett, vagy azzal összhangba hozott hazai szabályozás lépett életbe. A csatlakozás előtt arra készültünk, hogy az uniós előírások igen szigorúan megszabják az állattartási, az állat-egészségügyi, a pénzügyi- és kereskedelmi, valamint az élelmiszer-biztonsági teendőket, és a gazdasági szereplők jogai és kötelezettségei egyértelművé válnak. Magyarán, tisztul a gazdaság működése annak ellenére, hogy a piaci küzdelem jelentősen erősödik. Az elmúlt fél évben azt tapasztaltuk, hogy alapvetően tisztázódtak a gazdasági élet résztvevőinek jogosítványai, ám az is látható, hogy a rendszer korántsem tökéletes. Vannak hiányosságok, amelyek továbbra is beárnyékolják az eget, gondoljunk csak a legutóbbi fűszerpaprika botrányra. Egy-egy ilyen felelőtlen piaci magatartás bizony az egész magyar élelmiszeriparra kihatással van, és jelentősen rontja a nehezen megszerzett piaci pozícióinkat is. Ugyanis ne gondolja senki, hogy a paprika ügy csak a paprikatermelőket érintette kellemetlenül. Ez érinti mindazokat, akik magyaros jellegű ételeik elkészítéséhez sok piros-paprikát használnak. A halételek jelentős része olyan, amelyhez ez a fűszernövény hagyományosan hozzátartozik. Mindez jelzi, hogy a gazdaság szereplőinek a felelőssége is megnőtt az egységes piacon.

> *A csatlakozás előtt arra készültünk, hogy az uniós előírások igen szigorúan megszabják az állattartási, az állat-egészségügyi, a pénzügyi- és kereskedelmi, valamint az élelmiszer-biztonsági teendőket, és a gazdasági szereplők jogai és kötelezettségei egyértelművé válnak. Magyarán, tisztul a gazdaság működése annak ellenére, hogy a piaci küzdelem jelentősen erősödik.*

• Ha már az egységes piacot említette, hogyan látja az export-import kérdését?

Ezzel ugyanis év közben elég sok bajunk, problémánk volt…

– Aki egy kicsit is előre tervezi az életét, tudja, és tudta, hogy milyen új export-előírások lépnek életbe. Ezek a rendelkezések tehát nem értek minket váratlanul, már csak azért sem, mert nem most kezdtük az exportálást. Már a '80-as évek közepétől kisebb-nagyobb tételekben szállítottunk élő halat Nyugat-Európába. A hazai haltermelés 10–30%-ának exportálása során bebizonyítottuk, hogy a magyar haltermelés maradéktalanul eleget tett az Uniós, igen szigorú előírásoknak is. Az élő állapotban bekerülő importtal kapcsolatban viszont van félelmünk. Köztudott, hogy a világban a pontyra veszélyes Koi herpeszvírus szedi áldozatait, – márpedig ha elterjed, akkor igen nagy-

(Folytatás a 2. oldalon)

Tartalom:

Agronómusi értekezlet, széles körű érdeklődés 3
Mezőgazdasági termékek és élelmiszerek eredetének oltalma 4
Új védjegyrendszer kidolgoztatását tervezi a pontytenyésztő tagozat 7
Agrár-környezetvédelem: új szerződések 7
Nomen est omen – Szöllősi Mihály borász 8

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és eredményekben gazdag Boldog Új Évet kívánunk minden kedves Olvasónknak!

Szerkeszti:
Szerkesztő Bizottság
Felelős szerkesztő:
Hajtun György

Új korszakot nyitottunk

(Folytatás az 1. oldalról)

Sztanó János, elnök

mértékű a pusztítása – s tudjuk, hogy ennek nyomai nem csak Európán kívüli tógazdaságokban jelentkeztek. Hogy világosan fogalmazzak: nem a piaci versenytől félünk, hanem attól, hogy az esetenként nagyvonalú ellenőrzések miatt valamit behozunk, ami megfertőzi vizeinket. Ezáltal pillanatok alatt tönkre tehetjük a fél évszázados haltenyésztési sikereinket, a piaci pozíciónkat mind bel-, mind külföldön, az alakuló horgászturizmusunkat, s nem utolsó sorban a halfogyasztás növelése érdekében végzett marketing munkánkat. A rossz minőségű hal behozatala nem csak élelmiszer-biztonsági problémákat, hanem környezeti katasztrófákat is okozhat. Éppen ezért szeretnénk, ha a kereskedők partnereink lennének abban, – ami egyébként uniós jogszabályi előírás is – hogy a forgalomba hozott hal és haltermékek származását az eladási helyen egyértelműen feltüntessék. A vevőnek, fogyasztónak joga van tudni, hogy az asztalára kerülő étel miből készült, honnan származik. Egyetlen egy vevőt sem szabad becsapni azzal, hogy a külföldről behozott halat magyar termékként árusítják. Az elmúlt évek és napjaink élelmiszerbotránya miatt tovább nem halogatható, hogy minden piacra bekerülő élelmiszer minőségét az illetékeseknek fokozottan ellenőriznie kell. Egyetértünk azzal is, hogy a halnál is büntessék a „bekeverést", azaz magyar halat ne lehessen összekeverni import hallal azért, hogy azt aztán hazai termelésű termékként hozzák forgalomba.

• Szóljunk az ágazat strukturális kérdéseiről is. Lesz-e radikális változás a jövőben, mint más ágazatokban?

– A haltermelés tulajdonosi struktúrája gyakorlatilag kialakult az elmúlt másfél évtizedben. Néhány állami tulajdonú társaság mellett nagyszámú magántársaság – Rt., Kft., szövetkezet, Bt., egyesület –, egyéni vállalkozó és őstermelő foglalkozik ezzel az ősi mesterséggel. Sajnálatos, hogy ebben az ágazatban is jellemző a cégek alultőkésítettsége. A pénzhiány a termelés minden fázisában kényszerintézkedéseket gerjeszt, ami gátolja az érintett vállalkozás, és ezen keresztül, az egész ágazat érdekeinek megjelenítését. Az állami cégek privatizációja, szakosodása után kialakult az a kb. 20 ezer hektár körüli tófelület, amely megközelítőleg azonos termelési színvonalon és érdekeltség mentén biztosítani tudja a hazai szükségleteket. A magyar haltermelés a piaci igény szerint a jövőben is képes kielégíteni a horgásztavak, a rekreációs területek, s a halfogyasztók igényeit. Sőt, bizonyos fajtából és korosztályból még export árualapot is tud képezni. Reményeink szerint a halászati ágazat által elérhető támogatásokkal, jövedelem-kiegészítésekkel megteremthető annak lehetősége, hogy a múlt század végétől elmaradt halastó rekonstrukciók, technikai fejlesztések és infrastrukturális beruházások megvalósuljanak. Egy szó, mint száz, más ágazatokhoz hasonló, jelentős strukturális változásokra nem számítok.

Hogy világosan fogalmazzak: nem a piaci versenytől félünk, hanem attól, hogy az esetenként nagyvonalú ellenőrzések miatt valamit behozunk, ami megfertőzi vizeinket.

• Ön is említette, hogy még tart az őszi lehalászás, ezért – gondolom – nincsenek még végleges termelési adatok erről az évről. De azt már láthatjuk, hogy milyen a „termés"?

– Jól gondolja, mivel végleges termelési adatokkal még nem rendelkezünk. Az előzetes számításaink szerint azonban azt mondhatom, hogy az idei termés közepes, inkább hármas alá minősítést kaphat. A gyengébb eredmény oka az, hogy év közben gyakran változott az időjárás, amelynek következtében kevesebb volt a tóban termő természetes takarmányok mennyisége, s a halak étvágya sem volt mindig a legjobb. A kedvezőtlen időjárás miatt több helyen vízminőségi, vízellátási gondok is jelentkeztek. Mindezek ellenére biztosított az idei karácsonyi és a jövő évi halellátás, mégpedig jó minőségű, hazai termelésű hallal. S itt említeném meg azt is, hogy a szövetség kiemelt feladatának tartja a piaccal való foglalkozást, az 1999-ben megkezdett marketing tevékenység folytatását. A termelők nagyságuknál fogva önállóan nem képesek hatékony piackutató, marketing munkát végezni, ezért anyagi és szellemi erőinket egyesíteni kell, hogy az e téren kitűzött célokat elérjük, vagyis az 1 főre eső halfogyasztás hazánkban is az eddiginél dinamikusabban növekedjen.

Az előzetes számításaink szerint azonban azt mondhatom, hogy az idei termés közepes, inkább hármas alá minősítést kaphat.

• Egy éve egyesült a szövetség és a terméktanács. Átalakult-e az érdekképviseleti munka?

– Szerintem jelentős mértékben. Az új szervezet nagy lendülettel látott munkához. Létrehoztuk azokat a bizottságokat, – közgazdasági, kereskedelmi, ökológiai, állat-egészségügyi és marketing – amelyekben az érdemi munka folyik. Fontos stratégiai javaslatok születtek ez idő alatt, s több rendelet megalkotásának, módosításának és számunkra kedvező értelmezésének előkészítése történt ezeken a nyilvános tanácskozásokon. A szövetség felkarolta a termelői csoportok létrehozására tett tagi kísérleteket is. Nem rajta múlott, hogy ezek a tervek nem valósultak meg maradéktalanul. Változatlanul gondot jelent, hogy a szövetség tagjainak érdekeltsége néhány kérdésben nem esik egybe, ezért a többség által hozott határozatok végrehajtása több esetben akadozik. Ezen a helyzeten mindenképpen szeretnénk jövőre változtatni, mert tudomásul kell venni, hogy csakis összefogva, egymás segítve tudjuk a piaci pozícióinkat megőrizni, erősíteni. Egyedül nem megy, énekelte annak idején *Bilicsi Tivadar*, s ebben egyetérthetünk vele. Amit még fontosnak tartok a közeljövő feladatai közül, hogy a magyar halászokat – beleértve a fizikai és nem fizikai dolgozókat – a jövőben szakmailag rendszeresen tovább kell képezni, anyagi és erkölcsi megbecsülésükről gondoskodni kell. Lehetőségeinkhez képest anyagilag is támogatnunk kell a nyugdíjas halászokat, ezért hívjuk össze a nyugdíjas találkozót. Itt számot tudunk adni arról, hogy az elődeink által letett alapokra mit is építettünk, hogy áll a hazai haltermelés. Javasolni fogom azt is, hogy a szövetség tagjai hozzanak létre egy alapítványt, amelynek segítségével a halászati szakemberek támogatását is megoldhatjuk. Végezetül engedje meg, hogy a lap hasábjain keresztül kívánjak kellemes, boldog ünnepeket a magyar halászoknak és családjaiknak, s azt is kívánom, hogy jövőre szebb eredmények szülessenek, mint az idén.

– Hajtun György –

Agronómusi értekezlet, széles körű érdeklődés

A Haltermelők Országos Szövetsége hagyományosan ősszel tartja a tagok agronómusainak, kereskedőinek érdeklődésére számot tartó éves agronómusi értekezletét, melyet idén november 5-én Agárdon rendezett meg. A tanácskozáson mintegy ötven vállalkozás hetven szakembere vett részt, mely a tagságnak a vártnál jelentősebb hányada, hiszen a lehalászási időszak közepén járunk.

A megnyitót *dr. Orosz Sándor* igazgató tartotta, melyben felhívta a résztvevők figyelmét a tagság időszerű feladataira, majd rögtön átadta a szót *Czinkóczki Máriának*, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal meghívott előadójának.

A napirend szerinti első témakör a november 26-áig beadandó agrár-környezetgazdálkodási NVT és EMOGA források igénybevételét célzó támogatási kérelmek benyújtásának szabályairól szólt. Az előadást követő kérdések tartalma alapján látszott, hogy a tagság folyamatosan készíti a támogatási kérelmeket, melyek ebben az évben egyben kifizetési kérelmek is. Kiderült, hogy a korábbi Nemzeti Agrár-környezetvédelmi programba bevitt tóterületek emelt szintű támogatására megvan a forrás, sőt a tervezés során az előirányzat ennél több tóterület bevonására ad majd lehetőséget. Várhatóan a kifizetések 2005. első negyedévében lesznek folyósítva a 2004–2005. gazdasági évre vonatkozóan.

A halastavi gazdálkodóknak a támogatási kérelemhez mellékelnie kell az egyedi blokktérképeket, vagy az igénylőlap fénymásolatát. Ezt akkor is meg kell tenni ha már van olyan blokktérkép a vállalkozásánál, ami tartalmazza a halastavakat is. Ehhez a támogatáshoz ugyanis a más növénytermesztési területalapú támogatások igénybevételére szolgáló blokktérképek nem használhatóak. A parcellák meghatározásakor minden gazdálkodónak a térképeken egy tavat egy különálló parcellaként kell majd bejelölnie. Tehát, ha egy fizikai blokkon belül két tó helyezkedik el, akkor azokat két külön parcellaként kell felvezetni a területi adatok betétlapra, mely része a pályázati csomagnak. Ennek kitöltési útmutatójában az szerepel, hogy ez kétoldalas és nyolc parcella szerepelhet egy betétlapon. Sajnos a nyomdai szerkesztés során ez csak egyoldalas lett és így található az interneten (www.mvh.gov.hu. 66/2004. MVH közlemény) is, melynek következtében egy betétlapon csak két parcella (tó) szerepelhet. Ha a blokktérképek a leadási határidő után érkeznek meg a gazdálkodóhoz, azokat elégséges később postára adni. Itt fontos megjegyezni, hogy a leadás gyorsítása nem jelent előnyt a támogatás megítélésénél, a támogatási kérelmeket elég november 26-án postára adni, ezeket egy pontrendszer szerint rangsorolják.

A területeket öt éves időtartamra lehet a vizes élőhely célprogramba bevinni, de a vállalkozásnak a gazdaság teljes területén meg kell felelnie a Helyes Gazdálkodási Gyakorlat feltételrendszerének. Ennek követelményeit a 156/2004. (X.27.) FVM rendelettel módosított, 4/2004. (I.13.) FVM rendelet foglalja össze.

Az ősszel rendezett két tájértekezleten és azokat megelőzően is kiderült, hogy tagjainknál csak a legritkább esetben egyezik a tavak területének mérete a földhivatali nyilvántartásban és a vízjogi engedélyben. Kiderült, hogy regionálisan hol az egyik kisebb, hol a másik. Az MVH jogcímfelelősének tájékoztatása szerint a területadatokat azon nyilvántartás szerint kell bejelenteni, ahol ez kisebb, így támogatás is csak a kisebb területet tartalmazó nyilvántartás szerint igényelhető.

A támogatási kérelmek beadásának határidejét be kell tartani, a beérkezettek esetében egyszeri hiánypótlásra van lehetőség, a felszólítás kézhezvételétől számítva 15 naptári napon belül. A jövő évtől várhatóan rendszeres ellenőrzésre számíthatnak a résztvevők, melyek keretén belül ellenőrzik a vállalt kötelezettségek teljesítését a gazdaság egészére vonatkozóan. Ekkor kell majd bemutatni a helyszínen ellenőrizendő dokumentumokat, így például az érvényes madárriasztási tervet, vagy bérelt terület esetében a tulajdonos nyilatkozatát arról, hogy a kötelezettségből eredő korlátozások végrehajtásához hozzájárul. A vállalt kötelezettségeket be kell tartani, de ha a gazdálkodó hibáján kívüli okból valami nem teljesülhet, azt vis major-ként az erre szolgáló bejelentőn jelezni kell. Ennek elmulasztása is jogvesztést vonhat maga után.

Az MVH munkatársának tájékoztatása rendkívül tartalmas volt, sok új információt kaphatott a tagság. Ezúton is szeretnénk megköszönni a Hivatal vezetőségének segítségét rendezvényünk sikeres lebonyolításában.

A továbbiakban *Bardócz Tamás* előadását hallgathattuk meg, melyben a Natura 2000 hálózat kiépítésének jelenlegi helyzetét ismerhettük meg. Kiderült, hogy hozzáférhető az a lista, melyen szerepelnek az érintett területek, ezt célszerű minden tógazdának

(Folytatás a 6. oldalon)

Mezőgazdasági termékek és élelmiszerek eredetének oltalma

2004. október 29-én az Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium épületében tartottak tanácskozást a hazai mezőgazdaság különböző ágazatait képviselő szervezeteknek a földrajzi árujelzőkről és a hagyományos különleges termékek védelméről. A tanácskozáson a Francia Eredet-megjelölési Intézet (INAO) szakértője, illetve a Magyar Szabadalmi Hivatal és az FVM Élelmiszeripari Főosztályának munkatársai tájékoztatták a mezőgazdaság különböző területeiről érkezett képviselőket az aktuális témában.

Az Európai Unió az élelmiszerek területén is a sokszínűség fenntartására törekszik, ezért teremtette meg 1992 júliusában a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek eredet alapú védelmének jogi hátterét.

Az utóbbi években a fogyasztók a mennyiség helyett inkább az élelmiszerek minőségének tulajdonítanak nagyobb fontosságot, és sok esetben a kiváló minőséget a földrajzi eredet-megjelöléssel látják bizonyítottnak.

Az egyes tagországok korábban is alkalmaztak ellenőrzött eredet-megjelöléseket, de ezt szükségessé vált közösségi szinten is szabályozni, ami azt jelenti, hogy az eredetük alapján megkülönböztetett termékek minden tagállamban oltalmat élveznek.

Földrajzi árujelző

A „földrajzi árujelző" kifejezés valójában két kategóriát takar: eredet-megjelölést és földrajzi jelzést, melyek egyaránt egy földrajzi egység (helység, táj stb.) nevéből és egy mezőgazdasági termék vagy élelmiszer nevéből állnak. (Pl. Makói hagyma)

Azonban a kettő között az a különbség, hogy az eredet-megjelölés esetén a termék előállítás minden lépésének meghatározott földrajzi területen kell történnie (pl. Pármai sonka), a földrajzi-jelzésnél pedig elegendő a termék előállításának egyetlen lépését az adott földrajzi területen végezni (pl. Nürnbergi mézeskalács).

Az oltalom kollektív jogosultság, mely korlátlan ideig tart, az oltalmat élvező termékek az EU jegyzékében vannak nyilvántartva.

A földrajzi árujelzők alkalmazása elsősorban azért ajánlott a termelőknek, mert:

– megvédi a terméket a visszaélésektől, hamisításoktól,

– segíti a vidék népességmegtartó erejének helyreállítását azáltal, hogy megőrzi a helyi, hagyományos módszereket,

– a fogyasztók bizalmának megszerzését, megtartását is segíti azáltal, hogy a termék sajátos jellemzőiről tájékoztatást ad,

– a termékek utáni bevétel jelentősen nőhet: a Francia Eredet-megjelölési Intézet munkatársa által bemutatott példákban az oltalmat élvező termékek sokkal magasabb áron értékesülhetnek, mint a nem tanúsított hasonló termékek.

Csak azok a termelők használhatják termékeiken a védett földrajzi árujelzőket, akik megfelelnek a termékleírásban rögzített követelményeknek (terület, technológia, ellenőrzés, minőségi követelmények stb.) *(1. táblázat)*.

Az oltalom megszerzésének menete

1. Kérelem benyújtása a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz (az 1997. évi XI. törvény /Védjegytörvény/ és az egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi törvények módosításáról szóló 2003. évi CII. törvény szerint), melyhez csatolni kell az FVM előzetes szakhatósági állásfoglalását, melyet a kérelem beadása előtt legalább 6 hónappal a Minisztériumtól kell megkérni.

2. A Magyar Szabadalmi Hivatal megvizsgálja a kérelmet, és ha az megfelel a közösségi rendeletben (2081/92/EGK) foglaltaknak, akkor a határozatával együtt a bejelentést megküldi a Minisztériumnak. A Magyar Szabadalmi Hivatal határozatának meghozatalával egy ideiglenes oltalom keletkezik, így jogorvoslatra van lehetőség.

3. A bejelentést a Minisztérium továbbítja az Európai Bizottsághoz. Amennyiben a Bizottság elfogadja a kérelmet, úgy az összefoglaló lapot az Unió összes hivatalos nyelvére lefordítják és közzéteszik az EU hivatalos lapjában. A megjelenéstől számított hat hónapon belül bármelyik tagállam kifogást emelhet a kérelemmel szemben. Kifogás esetén – amennyiben az Európai Bizottság megalapozottnak tartja – az illetékes tagországnak 3 hónapon belül van lehetősége egyezségre jutni a kifogásoló országgal.

4. Amennyiben a kérelemmel semmiféle probléma nincs, úgy az Európai Bizottság a földrajzi jelzést, vagy eredet-megjelölést rendelet közzétételével elfogadottnak nyilvánítja.

Ettől az időponttól viselhetik a termékek az „oltalom alatt álló eredet-megjelölés" vagy „oltalom alatt álló földrajzi jelzés" közösségi szimbólumokat.

A kérelmezés részletes bemutatása

A kérelmező kizárólag csoportosulás lehet, mely a termékpálya szereplőit (termelői és/vagy feldolgozói szervezet) tömöríti, tagjai részt vesznek a termék előállítás valamely fázisában. A kérelemnek tartalmaznia kell a csoportosulás bemutatását, valamint a termékleírást és a termék közösségi minta alapján elkészített összefoglaló lapját (383/2004/EK bizottsági rendelet).

A *csoportosulás bemutatása* elérhetőségi adatokkal, tagok megnevezésével és a termelésben való elhelyezésével (milyen mértékben vesz részt az adott termékpályán) történik. Meg kell jelölni azt is, hogy új tagok hogyan csatlakozhatnak a csoportosuláshoz, hiszen minden olyan termelő számára hozzáférhetőséget kell biztosítani, aki betartja a termékleírásban foglaltakat.

1. táblázat: A földrajzi árujelzők oltalmában részesíthető termékek köre (terméktípusok):

Friss hús (valamint vágási melléktermék és belsőség)	Húsipari termékek (főzve, sózva, füstölve)	Sajt Gyümölcsök, zöldségfélék
Egyéb állati eredetű termékek (tojás, méz, különféle tejtermékek a vaj kivételével)	Zsírok és olajok (vaj, margarin, olaj stb.)	és gabonafélék, frissen vagy feldolgozva
Friss halak puhatestűek és rákfélék valamint az ezekből készült termékek	Az I. mellékletben szereplő egyéb termékek (fűszerek stb.)	Sör
Növényi kivonatokból készült italok	Kenyér, péksütemények, cukrászsütemények, cukorkaáruk, kétszersültek, kekszek és egyéb pékáruk	Természetes enyvek és gyanták
Mustár	Tészta	**Széna**
Illó olajok	**Parafa**	**Kosenil (állati eredetű nyers termékek)**
Virágok és dísznövények	**Gyapjú**	**Fűz**

Megjegyzés:
Az EK-Szerződés (Római Szerződés) I. mellékletében felsorolt, emberi fogyasztásra szánt termékek
A 2081/92/EGK rendelet I. mellékletében említett élelmiszerek
A 2081/92/EGK rendelet II. mellékletében említett mezőgazdasági termékek

A *termékleírás* a 2081/92/EGK rendelet 4. cikke szerint tartalmazza a termék elnevezését, leírását, földrajzi terület meghatározását, földrajzi területről való származás igazolását, termék előállítás módját, a termék és földrajzi környezet kapcsolatának igazolását, az ellenőrző szervek megnevezését, a földrajzi árujelző feltüntetését a terméken, a közösségi és/vagy nemzeti rendelkezések által megállapított követelményeket.

A termék elnevezése

A termék neve áll egy földrajzi névből (ahonnan a termék származik: település, régió, megye stb.) és a mezőgazdasági termék vagy élelmiszer nevéből. (Pl. vecsési káposzta, szegedi paprika stb.) A termék nevéhez kapcsolódó kiegészítő adatok pl. csípős, háztáji stb. nem védhetők le.

A termék elnevezésénél nem vehető nyilvántartásba: szokásossá vált elnevezés (pl. Debreceni kolbász), növény- vagy állatfajta nevével ütköző elnevezés, ami a fogyasztót megtévesztheti, és a védjeggyel ütköző elnevezés.

A termék leírása

Átfogó, mindenre kiterjedő képet adjon a termékről, tartalmazza annak fizikai, kémiai, mikrobiológiai és érzékszervi jellemzőit az alapanyagok felsorolásán túl.

A földrajzi terület meghatározása

Lehetőség szerint településekre bontva kell megadni, a kérelemhez egyúttal mellékelni kell egy pontos térképet is. Indokolni kell, hogy miért az adott terület felel meg a termék előállítására (termék földrajzi területtel való kapcsolata).

A földrajzi területről való származás igazolása

A termék nyomonkövethetősége érdekében táblázatos formában ill. folyamatábrán kell bemutatni a termék útját az alapanyagok bekerülésétől a végtermék értékesítéséig. Fel kell sorolni mindazon bizonyítékokat, melyek igazolják, hogy a termelés, feldolgozás, késztermék-előállítás egyes szakaszai az adott területen mennek végbe.

A termék előállítás módja

Részletes technológiai leírást kell készíteni, feltétel, hogy átfogó, mindenre kiterjedő legyen.

Kapcsolat a földrajzi területtel

A bizonyítás három fogalom köré csoportosul: meghatározott minőség, hírnév (történeti jellemzők) és egyéb más jellemző (tenyésztési eljárások, termesztési technológiák, gyártási folyamatok stb.).

Meg kell magyarázni, hogy mi által kapcsolódik a három fogalom a földrajzi területhez, mi indokolja a földrajzi terület kijelölését, és a termék adott területen való előállításából következő jellemző tulajdonságait.

Ellenőrző szervek

Az előállító által történő önellenőrzésen túl valamennyi, a terméket ellenőrző szervet fel kell tüntetni pontos elérhetőségi adataival együtt. Az emberi fogyasztásra szánt termékek esetén az illetékesség szerinti megyei állat-egészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomásokat, a nem emberi fogyasztású termékeknél az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézetet. Forgalmazásnál a fogyasztóvédelmi felügyelőségeknek van szerepe.

2. táblázat: A hagyományos különleges oltalomban részesíthető termékek köre:

Friss hús (valamint vágási melléktermék és belsőség)	Húsipari termékek (főzve, sózva, füstölve)	Sajt
Egyéb állati eredetű termékek (tojás, méz, különféle tejtermékek a vaj kivételével)	Zsírok és olajok (vaj, margarin, olaj stb.)	Gyümölcsök, zöldségfélék és gabonafélék, frissen vagy feldolgozva
Friss halak puhatestűek és rákfélék valamint az ezekből készült termékek	Az I. mellékletben szereplő egyéb termékek (borok, szeszesitalok, fűszerek stb.)	
Sör	Csokoládé és egyéb kakaótartalmú ételkészítmények	Cukrászsütemények, kenyér, édes tészták, torták, kekszek és egyéb sütőipari termékek
Tészták főzve vagy főzés nélkül, töltve vagy töltelék nélkül	Előfőzött ételek	Fűszerezett kész mártások
Levesek vagy erőlevesek	Növényi kivonatokból készült italok	Jégkrém és szörbetek

Megjegyzés:
Az EK-Szerződés (Római Szerződés) I. mellékletében felsorolt, emberi fogyasztásra szánt termékek
A 2082/92/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében említett élelmiszerek

A földrajzi árujelző feltüntetése a terméken

A termék azonosítását szolgáló jelölések leírása. A termék neve, oltalom alatt álló eredet-megjelölés, ellenőrzött minőség, logó stb.

Közösségi és/vagy nemzeti követelmények

Kötelező előírások (szabványok, rendeletek) rögzítését jelenti, melyeket a termék előállítása során be kell tartani.

Az *összefoglaló lap* a termékleírásnál kevésbé részletes, de tartalmazza a legfontosabb információkat a termékkel kapcsolatban. Itt kell feltüntetni az adott termék típusát, melynél az Európai Bizottság osztályai által összeállított listát kell követni *(1. táblázat)*.

Külön érdemes foglalkozni a hagyományos különleges tulajdonságú mezőgazdasági termékek és élelmiszerek tanúsítási rendszerével, mely szintén a közösségi rendeleten (2082/92/EGK) alapul.

A hagyományos különleges termékek jellemzője, hogy összetételükben vagy előállítási módjukban hagyományosak anélkül, hogy valamelyik földrajzi területtel kizárólagos kapcsolatban lennének. Tehát e termékek Európa-szerte bárhol előállíthatók, de csak a termékleírásokban meghatározott hagyományos alapanyagokból és/vagy hagyományos eljárás alkalmazásával.

A hagyományos különleges termékek ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokat a közösségi rendelettel összefüggésben az 58/2004 (IV.24.) FVM rendelet tartalmazza.

A hagyományos különleges tanúsítás egyaránt érdeke a termelőnek és a fogyasztónak, mert:

– például a piaci pozíciók megőrzése, megerősítése miatt számottevő hozzáadott értéket jelent a terméknél,

– megkülönböztető jellegű más termékhez képest, a termék hagyományáról, valódiságáról, garantált minőségéről tájékoztat,

– nyomonkövethető a termék útja a szabályozott tanúsítás és ellenőrzés miatt,

– segíti a vidéki foglalkoztatási gondok enyhítését.

A hagyományos különleges termékek elnevezése önmagában egyedi kell legyen (gyakran nem fordítható más nyelvre) és ki kell fejeznie a mezőgazdasági termék ill. élelmiszer különleges tulajdonságát. (Pl. Traditional Farm-fresh Turkey)

A hagyományos különleges termékek elnevezésének védelme kettős szintű.

Az első szinten (gyenge védelem) a név egy előállítási módot, ill. receptet jelöl. (Pl. Mozzarella sajt) A piacon található ugyanilyen elnevezéssel több termék, de mindegyik más előállítási módon készül, mint a regisztrált termék, így csak a név azonos, de nem viselheti a közösségi megjelölést és szimbólumot.

A második szinten (erős védelem) – függetlenül a szimbólum használatától – a termék közösségi nyilvántartásban szereplő neve csak és kizárólag akkor használható, ha a termék megfelel a közzétett termékleírásban rögzítetteknek. (Pl. Serrano sonka) Tehát nem lehetséges a regisztrált termék nevét használni, ha az a termékleírástól eltérő eljárással készül.

A védelem szintjét a kérelmező csoportosulás dönti el.

A kérelem összeállítása hasonló a földrajzi árujelzőknél leírtakhoz, eltérés abban van, hogy a kérelem termékleírásában szerepeltetni kell a termék megnevezését, különleges előállítási vagy feldolgozási módját, a hagyományos tulajdonságokat, a termék fizikai, kémiai, mikrobiológiai és érzékszervi leírását, a különleges tulajdonságra vonatkozó minimális követelményeket és ellenőrzési eljárásokat, illetve azt, hogy a kérelem a közösségi rendelet melyik paragrafusa szerinti védelemre irányul.

A kérelmet az FVM Élelmiszeripari Főosztályához kell benyújtani.

A tanúsítási eljárás folyamata hasonló a földrajzi árujelzőknél leírtakhoz, de itt a határozattal jóváhagyott kérelmet az FVM továbbítja az Európai Bizottsághoz. A közösségi nyilvántartásba való bekerüléstől a termék viselheti az EU egységes jelét, melyen körbefutó felirat „hagyományos különleges termék" (magyar termékeknél magyar nyelven jelenik meg).

K. G.

Agronómusi értekezlet, széles körű érdeklődés

(Folytatás az 3. oldalról)

a saját gazdaságát illetően ellenőrizni. Általánosságban megismerhettük az Európai Unió Madárvédelmi és Élőhelyvédelmi irányelveit. Várhatóan a bevont területeken egy diverzifikált, gazdálkodást korlátozó szabályozás fog érvényesülni, és a taggazdaságok a korlátozás mértékéhez képest lesznek jogosultak támogatásra. Dr. Orosz Sándor hozzáfűzte, hogy a jövőben a halászatnak a megegyezéses párbeszédet kell erőltetnie a környezet- és természetvédelem képviselőivel, annak érdekében, hogy gazdálkodásunk jóléti és természetvédelmi tevékenységét szolgáltatásként ismerjék el és ilyen módon támogassák.

Ebéd után folytatódott a tanácskozás és dr. Orosz Sándor tájékoztatta a résztvevőket az aktuális kérdésekről. Ekkor még csak arról tudott elsőként beszámolni, hogy a Magyar Országgyűléshez a 2005. évi adótörvények olyan módosító indítvánnyal kerültek be végső szavazásra, melynek értelmében a jövő évben az extenzív tógazdaságok mentesülnek a Vízterhelési Díj adó módjára történő fizetésének kötelezettsége alól. A következő hét elején az Országgyűlés ezt a módosítást is megszavazta, tehát jövőre adóelőleget és adót sem kell majd fizetni ilyen tevékenység mellett. Szerencsére a törvényhozás elismerte azt a gyakorlatban is bizonyítható tényt, hogy a tógazdaságok mint vízfelhasználók jobb minőségű vizet bocsátanak ki, mint amilyet bevesznek. Ezzel összefüggő kérdésként vetette fel a 220/2004. Kormányrendelet halastavi gazdálkodást érintő kérdéseket. A jogszabály a felszíni vizek védelméről és a vízfelhasználók kötelezettségeiről szól. Mindenkire vonatkozik, akinek érvényes vízjogi engedélye van. A Szövetség és Terméktanács Ökológiai Bizottsága egyeztetett a KVVM szakembereivel és a tárgyalás során megállapítást nyert, hogy a rendelet kötelezettségei sok esetben értelmezhetetlenek a tógazdaságokra vonatkozóan. Szervezetünk éppen ezért rendeletmódosítást kezdeményezett a minisztérium illetékes főosztályánál azért, hogy olyan jogszabály szülessen mely a tógazdaságok esetében is értelmezhető, végrehajtható.

A fotók illusztrációk

Az elmúlt hónapok eseményei, főleg az Unióhoz történő csatlakozás óta eltelt időszak bizonyította azt, hogy a fogyasztási célra végzett élő ponty importja egyre nagyobb zavarokat okoz(hat) a hazai halértékesítésben. Ezért a Szövetség Marketing Bizottsága kidolgozta a hazai termelésű ponty védelmét szolgáló és népszerűségét növelő marketingeszközöket. *Lévai Ferenc* alelnök bemutatta azt az eredetmegjelölést is tartalmazó reklámanyagot, mely a vásárlók tájékoztatását lesz hívatva szolgálni a kiskereskedelmi árusítóhelyeken. Dr. Orosz Sándor tájékoztatása szerint minden tagunk, aki ilyenre igényt tart, néhány darabot térítésmentesen fog kapni a Szövetségtől. Ehhez még a forrásokat elő kell teremteni. A várakozások szerint egyes kereskedők nem utasítják vissza ennek használatát, remélhetjük, hogy már a karácsonyi haleladásoknál is használatra kerül az eredetigazoló jelző.

Utolsó napirendi pontként szokásos módon tájékoztatást kaptak a jelenlévők a várható 2004. évi tógazdasági termelésről. Eddig az ilyen célú adatgyűjtést a Terméktanács végezte, 2004-től ez is a Szövetség feladata. A kiküldött adatlapokat mintegy 50 vállalkozás küldte vissza, ebből 37 darab volt olyan, melyekkel a becslést el lehetett készíteni.

Sztanó János elnök és *dr. Horváth László* felvetésére a tagság egyetértése mellett olyan döntés született, mely szerint az adatkérő lapok teljes körét felül kell vizsgálni a jövőben. Egyszerűsítésre lesz szükség és érthetővé kell tenni az adatszolgáltatás módját, akár kitöltési útmutatók kiadásával is. Valószínű, hogy nem csak a tagság hibájából nem teljes körű az adatszolgáltatási tevékenység. Dr. Orosz Sándor hozzátette, hogy az érdekvédelmi tevékenység hatékonyságához a Szövetség munkatársainak egyre inkább szüksége van teljes adatsorokra, hiszen a kéréseinkre történő intézkedéseket csak ezek segítségével tudjuk indokolttá tenni a jövőben.

A tanácskozás a megszokottól eltérően késő délutánig tartott, de úgy gondoljuk, hogy a résztvevők hasznos információkkal térhettek haza. A 2004. évi Agronómusi Értekezlet lebonyolítását a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, Széchenyi Vállalkozásfejlesztési Program támogatásával tudtuk megrendezni.

Tölg László

Új védjegyrendszer kidolgoztatását tervezi a pontytenyésztő tagozat

A Hortobágyi Halgazdaság RT. tanácstermében november 16.-án ülésezett a Pontytenyésztő Tagozat. A tagozati ülésen szó esett többek között a szeptember 23–24-ei bautzeni Ponty Konferenciáról, az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet minőségi magyar állati termék védjegy tanúsításának rendszeréről, valamint a tagozat egyéb aktuális feladatairól.

A szeptemberben rendezett bautzeni Ponty Konferenciáról *Gorda Sándor*, a Halászati és Öntözési Kutatóintézet (HAKI) munkatársa számolt be. Elmondta, hogy a konferencián a magyar delegáció (a Debreceni Agrártudományi Centrum, a Halászati és Öntözési Kutatóintézet, az Aranyponty Halászati RT. és a Balatoni Halászati RT. képviselői) mellett Csehország, Franciaország, Lengyelország, Litvánia, Németország és Ausztria halászati szakemberei is jelen voltak.

A konferencián szó esett a biotermelés fontosságáról, követelményeiről, a pontyra vonatkozó marketingfeladatokról, ahol egy átfogó, EU szintű pontyreklám megvalósíthatóságáról beszéltek a résztvevők. Az egyes pontytermelő országok képviselői beszámoltak pontytermelésük jellemzőiről és irányáról, valamint szó esett a 2006. év után várható EU támogatásokról is.

Ezt követően *dr. Flink Ferenc*, az OMMI munkatársa tájékoztatta a tagozat tagjait az

A magyar ponty kiváló alapanyaga a halászlének

OMMI hatáskörébe tartozó minőségi állati termék védjegyrendszer halra való kidolgozásának lehetőségéről.

Elmondta, hogy az állati termék védjegy szarvasmarhánál, baromfinál, sertésnél és juhnál már kidolgozásra került, halnál azonban eddig nem volt igény rá. A tanúsítás megszerzéséért minden olyan állattartó telep indulhat, mely az FVM által elismert fajtákból származó terméket, tenyész-, vagy vágóállatot állít elő. A védjegy tanúsításul szolgál arra, hogy az ellenőrzött felnevelés során az állattenyésztési, takarmányozási, állat-egészségügyi, környezetvédelmi és állatvédelmi előírások betartásával előállított termék élelmiszerbiztonságilag megfelelő és minden hatályos előírást kielégít, ami az ISO 9000 minősítésű vágó, vagy élelmiszer feldolgozó üzem beszállítója részéről elvárható.

A tanúsítást végző szervezet évente felülvizsgálja a tanúsított telephelyeket, 3 évente pedig újra tanúsítja azt.

A minőségi magyar állati termék védjegyrendszer halra való kidolgozását a Tagozat képviselői elfogadták, a HAKI pedig jelezte, hogy szívesen rész vesz a rendszer kidolgozásának koordinálásában.

Az tagozati összejövetel végén *dr. Váradi László*, tagozatvezető beszámolt arról, hogy a HAKI egy új, a pontyot népszerűsítő szórólap készítését tervezi, mely a ponty széles körű hasznosításának lehetőségeire hívja fel majd a figyelmet. Bejelentette továbbá, hogy a Pontytenyésztő Tagozat tenyésztésvezetői pozíciójának betöltését *dr. Bakos János* megromlott egészségi állapota miatt nem tudja tovább vállalni, ezért e pozíciót a jövőben *Gorda Sándor*, a HAKI többek között pontytenyésztési feladataiért is felelős munkatársa tölti be.

K. G.

Agrár-környezetvédelem: új szerződések

A múlt évben mintegy 4 milliárd forint állt rendelkezésre az agrár-környezetvédelmi célok támogatására, az idén pedig várhatóan ez az összeg meghaladja a 10 milliárd forintot, elérheti akár a múlt évi háromszorosát is – mondta *dr. Németh Imre*, földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter.

– Az agrár-környezetvédelmi program keretében korábban megkötött támogatási szerződéseket a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium felbontja, mert érvényesíteni kell az Európai Unió előírásait – tájékoztatta a miniszter az MTI-t.

Az agrártárca irányítója emlékeztetett arra: 2002 elején még az előző kormány indította el a nemzeti agrár-környezetvédelmi program keretében a környezetkímélő gazdálkodás támogatását. Ezt a Medgyessy-kormány folytatta, így összesen mintegy ötezer gazdálkodó kapott támogatást a program keretében azért, hogy figyelembe veszi a termelési folyamatban a környezetvédelmi szempontokat.

A miniszter rámutatott: a rendszert, amit a nemzeti keretek között alakítottak ki, azért kell most megváltoztatni, mert miután Magyarország az EU tagja lett, figyelembe kell venni az EU-előírásokat. Az Európai Unió pedig szeretné saját normáit érvényesíteni ezen a területen, ugyanis e támogatások finanszírozását 80 százalékban uniós források teszik lehetővé.

Ezért kell tehát a korábban megkötött szerződéseket felbontani – mutatott rá a miniszter. Erről tájékoztatták a gazdákat is, akik nagy része ezt tudomásul vette. Mintegy másfél száz azoknak a száma, akik nem fogadták el a már megkötött szerződés felbontását, velük a tárca tovább egyeztet.

A gazdák új pályázat alapján kaphatnak támogatást ugyanerre a célra.

Az agár-környezetvédelmi célok támogatására a nemzeti vidékfejlesztési terv keretében állnak rendelkezésre források.

A miniszter közölte: a múlt évben mintegy 4 milliárd forint állt rendelkezésre az agrár-környezetvédelmi célok támogatására, az idén pedig várhatóan ez az összeg meghaladja a 10 milliárd forintot, elérheti akár a múlt évi háromszorosát is.

(forrás: MTI)

Nomen est omen – Szöllősi Mihály borász

December a halételek hava! Szenteste szinte minden magyar család halat eszik. Az ünnepi menühöz jól kiválasztott ünnepi ital dukál. Ha valaki igazán tudja, hogy melyik ételhez mit érdemes inni, az Szöllősi Mihály, aki az idei halakhoz illő borok országos versenyén 8 díjat nyert. A borokról és a halételekről a neszmélyi borásszal beszélgettünk.

„Tilos vizet inni a halételekhez, mert a mondás szerint átkozott a hal a harmadik vízben – figyelmeztetett *Szöllősi Mihály*. Szerencsére egyre többen fogadják meg ezt a jó tanácsot. Rengetegen érdeklődnek, kérdezősködnek a rendezvényeken, hogy mihez mit fogyasszanak, úgy veszem észre terjed a borkultúra Magyarországon. Legutóbb a tatai Öreg – tavi halászaton találkozhatott a nagyközönség borainkkal, ez az esemény évek óta szerepel a naptárunkban, már az elsőn is ott voltunk. Meglepetésemre Tatán nagyon sok fiatal kért tanácsot, és úgy vettem észre, hogy nagyrészt értenek is a borokhoz. A bortermelés az egyik legdinamikusabban fejlődő területe az agrárgazdaságnak a rendszerváltás óta. Megjelentek a nemzetközi szinten is elismert, minőségi borok, tehát bőven van miből választaniuk azoknak, akik halételhez illő italra vágynak. „

• Ahogy a különböző versenyeken elért eredmények mutatják, a Szöllősi Pincészet borai éppen ilyenek…

– Valóban, friss, üde, gyümölcsös, könnyű boraink vannak. A halak hasonló karaktert képviselnek az ételek között. Mindig éreztük, hogy a boraink az ételek közül legjobban a halételekhez társíthatóak. Ezért is gondoltuk, hogy részt veszünk a halakhoz illő borok országos versenyén. Már kezdetek óta ott vagyunk, tavaly másodikak lettünk, idén pedig mi kaptuk a fődíjat a Savignon – blancunkkal, illetve több halételhez első díjat nyertünk a boainkkal. Jól szerepelt a pannonhalmi chardonnay, a cabernet-savignon-merlot rose és az olaszrizling. A 18 díjból összesen nyolcat hozott el a Neszmélyi Szöllősi Pincészet. Rendszeresen megmérettetjük boainkat más versenyeken is. A Borvidéki viadalokon mindig sikeresek vagyunk, több nagydíjat nyertünk már. A Pannon Bormustrán az elmúlt három évben mindig a húsz legjobb között végeztünk, és a nemzetközi versenyekről is több nagydíjat hoztunk haza az elmúlt években.

• Melyik halételhez milyen bor illik a legjobban, adjon egy pár ötletet a karácsonyi fogásokhoz!

– A könnyed, üde, friss gyümölcsös jellegnek kell dominálnia, de emellett az is fontos, hogy karakteres legyen a bor, és jól harmonizáljon a halakhoz illő köretekkel, mártásokkal. Ezért próbáljuk nemcsak a reduktív jelleget, a gyümölcsösséget, az illatokat megjeleníteni a boainkban, hanem egy kis karaktert is beleviszünk. Fontos, hogy testes legyen a bor, és ez a megjelenésében is látszódjon. A harcsapaprikáshoz a cabernet-savignon-merlot rose az igazán jó párosítás. Ezzel díjat is nyertünk, úgyhogy nyugodt szívvel ajánlom. Ugyanez illik a halászléhez is, mert a paprikás ételekhez a tüzesebb jellegű bor passzol. Ha valaki sült halat, illetve fogast készít, az 2003 – as savignont blancot vegyen hozzá, ez volt a halakhoz illő borok országos versenyén a nagydíjas bor.

Borbemutató

• Honnan származnak ezek a nagydíjas borok?

– Hat éve vásároltuk meg a Neszmély központjában található 65 méter hosszú pincét, amit 1930-ban gróf Zichy Miklós épített, s ehhez 10 hektár saját tulajdonú szőlő tartozik. A neszmélyi pince szövetkezet egyébként összesen 85 hektáros területen termeszt szőlőt. 36 tagunk van a neszmélyi, a pannonhalmi és a soproni borvidékről. Évente nagyjából 2500 hektoliter bort állítunk elő. Ennek egy részét hordósként exportáljuk, a többit pedig palackosan értékesítjük. Évente 130 ezer palackot adunk el vendéglátóhelyekre, áruházláncokba illetve külföldre: Hollandiába, Németországba és Kanadába.

• Melyek a fő borfajtáik?

– A neszmélyi borvidék fehérboros terület, így nagyrészt fehérborokat állítunk elő. Az egyik legkorábbi fajtánk a neszmélyi Irsai Olivér, ez nagyon kedvelt bor. További fehérboraink: a Chardonnay, a Savignon Blanc, a Király leányka, a Müller Turgao és az Olaszrizling. Ezeken kívül rosét is készítünk, a Cabernet-savignon-merlot rosét, és van vörösborunk is, a Cabernet-savignon-merlot-cuvet.

• Milyen az idei termés, finom borok lesznek belőle?

– Az idei az utóbbi évek legnehezebb szürete volt. Keveset sütött a nap, későn ért a szőlő, csak szeptember tizedikén kezdtük a korai fajtákat szüretelni, vagyis nagyjából egy hónappal később, mint tavaly. A szüret zöme szeptember 20-án indult, és november 11-én fejeztük be, tehát nagyon elhúzódott. Mondhatom, hogy igazi kihívás volt ez az év. A nyár például növényvédelmi szempontból volt nagyon nehéz, tizenháromszor permeteztünk, mert először a peronoszpóra, aztán a lisztharmat támadott, utána meg elkezdett rothadni a szőlő. Ez megnövelte a védekezés költségeit, de legalább sikerült egészséges szőlőt betakarítanunk. A vénasszonyok nyara egy kicsit segített ősszel, vártak a borászok a szürettel, hátha még javul a minőség, de sajnos teljesen jó nem lett. A kelleténél alacsonyabb cukortartalommal és magasabb savval szedtük le a szőlőt, így illatosabbak, de vékonyabbak az idei borok, mint a 2003-as évjárat volt. Mostantól a borászokra hárul a feladat, hogy ebből ugyanúgy egy jó bort készítsenek, mint az előző években. Összességében azt mondom, egy jó-közepes évjárat a 2004-es.

• Készült már idei boruk?

– Igen, a hagyományok szerint Márton napra elkészült az Irsai Olivér. Nagyon szépen sikerült, ahol bemutattuk sikert aratott. Illatban még gazdagabb, mint a tavalyi.

• Mit tippel – így a szüret után – jövőre hány díjat hoznak el a halakhoz illő borok versenyéről?

– Örülnék, ha ugyanolyan jól szerepelnénk, mint idén. Ígéretes a Chardonnay, a Sauvignon illatokban még gazdagabb, mint a 2003-as, bízunk a roséban és olaszrizlingben is. Remélem a halételekhez is illenek majd! A szakácsoktól pedig azt kérem, úgy készítsék el a halakat, hogy azok harmonizáljanak a borainkhoz…

Varga Patrícia